ĂN NHẬU ẤU TRÙNG CON VE SẦU

Gần đây trên mạng, báo, đài… có đề cập đến việc thương lái thu mua xác con ve sầu với giá cao. Đã có bài báo khuyên người dân phải cẩn trọng! Chuyện thu mua xác con ve sầu để dùng làm thuốc nghe nói đã xảy ra từ lâu rồi nhưng chỉ với số lượng ít và giá mua thấp. Bỗng nhiên gần đây thương lái rầm rộ thu mua nhiều với giá cao, có khi gấp mười. Không biết có âm mưu gì hay không? Mọi người vẫn còn nhớ những chuyện thu mua trầm hương, chim bìm bịp, sừng trâu, và gần đây là lá cây điều… Thương lái người Trung Quốc cũng thường dùng những thủ đoạn thổi giá rồi ép giá trái cây khiến nhiều nhà vườn khốn khó! Vì thế lần này người dân cũng hơi cảnh giác?!

Riêng tôi, tuy không cảm thấy việc này "bất thường" lắm, nhưng lại chợt nhớ một chuyện cũng liên quan đến con ve sầu hơn mười năm trước. Thời ấy có phong trào "nhậu" ấu trùng con ve sầu, coi đó như là một món nhậu "đặc sản"! Tôi đã có viết một bài về việc "ăn nhậu" này. Nay tôi đăng lại bài viết để mọi người đọc chơi!

Cuối tuần qua (chú thích: 2012), chúng tôi đã làm một chuyến đi chơi xa, viếng thăm gia đình một đồng nghiệp đàn em đang sống tại xã Phú Lý vùng hồ Trị An; Đồng Nai. Đến nơi khoảng trưa, chúng tôi được gia đình chủ nhà tiếp đón rất chu đáo. Riêng về chương trình cho buổi tối, tôi mừng khi được biết cha con bạn ấy sẽ dẫn chúng tôi vào vườn điều rộng lớn tìm bắt các con ve sầu vừa mới lột xác để đem về xào hay rang làm món nhậu buổi tối. Chưa bao giờ được hưởng cái thú lò dò trong vườn cây trên một ngọn đồi rộng lớn dưới ánh trăng rằm, soi đèn tìm bắt các ấu trùng ve sầu vừa thoát khỏi xác cũ; tôi rất phấn khích và thích thú. Rồi sau đó trên bàn nhậu tại nhà bạn đó, gắp con ve ấu trùng còn nóng trên dĩa, vừa dai vừa dòn vừa bùi vừa ngọt, đưa cay cùng một ngụm rượu dừa Bến Tre vừa mới mua lúc sáng khi đi ngang qua ngả ba Trung Lương; tôi cảm thấy quả là cực sướng!

Tuy vậy, khoảng nửa đêm một phần vì lạ chỗ, một phần vì hơi rượu nóng trong người làm khó ngủ, tôi bước ra hành lang nhà khách gần rừng vắng vẻ để hít thở không khí tươi mát tĩnh lặng vùng cao, nhìn vầng trăng sáng trong bầu trời đêm và chợt nhớ đến buổi nhậu lúc tối… Suy nghĩ vẩn vơ về cái kiếp con ve sầu tôi cảm thấy ân hận đã tiếp tay hủy diệt những sinh linh bé nhỏ đó chỉ để có thêm một món mồi nhậu lạ miệng, theo phong trào, mặc dầu sau lúc đã đủ no say trong bữa ăn chiều được vợ chồng đồng nghiệp đãi đằng thịnh soạn.

Đúng ra hồi chiều tôi đã nghe người dân ở đây nói về vòng đời cam go của con ve sầu nên cũng thích và "thương" chúng. Tuy nhiên khi được biết sẽ có chương trình vào buổi tối đi rọi đèn trong vườn điều trên đồi, tìm bắt những ấu trùng của con ve sầu đem về làm mồi nhậu vì ăn chúng rất ngon miệng nên tôi đã rất phấn khích chờ đợi giờ phút "đi săn" này!

Nên biết con ve sầu trưởng thành sống vỏn vẹn hơn một tháng trong mùa hè, chỉ để "ca hát" và phối giống rồi đẻ trứng trên cây. Trứng phát triển thành ấu trùng rớt xuống đất và chui sâu xuống dưới lòng đất, có khi sâu vài tấc, có khi cả thước, hút nhựa trong rễ cây để sống. Và cứ như thế chúng sống dưới lòng đất vài năm, mười năm, hoặc hơn, chờ đến một ngày trời khô ráo mùa hè, đợi trời tối để tránh các loài chim ăn thịt, lại bò ngược lên mặt dất rồi lên cây, lột xác để trưởng thành bay đi.

Trên thân cây hay đầu ngọn cỏ, từng con ve sầu chui ra khỏi cái xác ấu trùng của nó; bám vào đó vài giờ chờ cho thân hình đủ cứng và đôi cánh đủ khô để bay đi; bắt đầu cuộc đời "chàng ca sĩ mùa hè" kéo dài chỉ hơn một tháng. Chỉ cần qua được vài giờ đầu đời còn non nớt và yếu ớt đó, con ve sầu sẽ tiếp tục cái chu trình phát triển khá ly kỳ của nó.

Từ ngàn năm qua chúng tưởng đã yên thân phát triển nòi giống theo cách đó của bản năng di truyền. Chúng không dè con người xảo quyệt nhẫn tâm và phàm ăn ngày nay đã "khôn lỏi" rình bắt chúng đúng vào cái lúc chúng yếu ớt nhất khi vừa lột xác ra khỏi vỏ, chấm dứt cuộc đời và cái chu trình phát triển rất nhiều năm trời của chúng! Thật tội nghiệp!

Từ muôn ngàn kiếp trước, con ve sầu đã lẩn tránh kẻ thù săn mồi, đã vượt qua thiên nhiên khắc nghiệt trong một chu trình sinh trưởng khá gian nan để được góp mặt với đời một cách hiền lành, chẳng cắn ai, chẳng chích ai, chẳng gây bệnh cho ai… chỉ ca hát thôi... và do đó chúng đã đi vào văn học, đi vào thi ca của con người. Người xưa còn coi con ve sầu tượng trưng cho tuổi trẻ sung mãn, cuộc sống lâu dài, hạnh phúc. Vậy mà ngày nay, con người đang gây ra nguy cơ làm tuyệt chủng giống ve sầu!

Thật ra, từ lâu trên thế giới đã có nhiều dân tộc dùng ve sầu làm thức ăn nhưng có lẽ chỉ là thức ăn phụ và lượng tiêu thụ của họ không nhiều. Trước đây tôi cũng thấy việc này, nhưng không phổ biến, tại Việt Nam. Gần đây, ve sầu đã xuất hiện trên bàn nhậu ngày càng nhiều. Thậm chí người ta còn quảng bá, khuyến khích việc ăn nhậu này trên Internet. Có nơi còn tuyên truyền hãy ăn cho nhiều đi để tiêu diệt giống côn trùng gây hại cho cây cối! Do vậy vào những buổi tối mùa hè, nhiều nhóm người từng lượt, từng lượt tổ chức "đi càn" trong vườn cây tìm bắt những sinh vật còn non nớt ấy.

Tôi không chắc ấu trùng ve đào bới hút nhựa cây trong lòng đất có thật sự làm hư hoại cây hay ngược lại sự đào bới này lại làm xốp đất sẽ làm tốt cho cây. Có thể đó cũng chính là quá trình cộng sinh tự nhiên cần thiết tại những vùng đất khô cứng, ít thấm nước (nhất là miền Đông của Nam bộ). Trong lúc rừng cây bị chặt phá thảm thương phục vụ cho phong trào cất nhà bằng gỗ và trưng bày đồ nội thất trong nhà bằng cây lâu năm… khiến rừng cây ngày càng thu nhỏ, không còn làm được nhiệm vụ giữ nước trên ngàn, lại thêm phong trào kỳ quái của các đại gia (người Việt, trong và cả ngoài nước) thích làm bàn ghế bằng gốc đại thụ

khiến cây rừng bị đào bới tận gốc, càng làm trầm trọng thêm thảm họa lũ quét, sạt lở đất … thì khi nhìn những hang lỗ do ấu trùng con ve sầu đào tìm đường lên mặt đất, tôi cho rằng hàng ngàn hàng vạn hang lỗ này sẽ đưa biết bao nhiêu nước mưa thấm sâu vào lòng đất; vừa nuôi được cây rừng vừa góp phần ngăn ngừa lở đất, lũ lụt!

Trong lúc con người đang tàn phá thì con ve sầu vẫn cần cù xây dựng như tổ tiên chúng vẫn làm từ nghìn vạn năm trước. Tôi không biết có "âm mưu" gì không trong việc tận diệt con ve sầu?! Nói cho ngay, món "đặc sản" đó đâu phải là ngon và quý giá lắm để bày đặt chuyện ăn nhậu như vậy?!

Buổi tối khi nhai thịt con ve với hương vị lạ hòa trong hơi men rượu nồng tôi thấy cũng ngon… Nhưng khi đứng dưới trời đêm, suy nghĩ lại toàn chuyện, tôi cảm thấy bất nhẫn! Chắc là tôi sẽ không bao giờ còn ăn thịt con ve sầu nữa.

Trị An, tháng 4/ 2012